

Näringslivs- program

VÄXJÖ KOMMUN

2007-2010

INNEHÅLL SIDA

Växjö växer	3
Vision	4
Växjö idag	4
Strukturförändringar	4
I Växjö finns tillväxtpotential	5
Starka nätverk skapar framgång	5
Entreprenörskap för framtiden	6
Utbildning och kompetensförsörjning	6
Ökad internationalisering	7
Social ekonomi	7
Strategiska satsningar för att öka Växjöregionens attraktionskraft	8
Profilering av Växjö kommuns sex största tätorter	9
Näringslivsservice	9
Förankringsprocess	9
Policy – att möta företagare	10

Antaget av kommunfullmäktige 2007-04-17

Produktion Informationsenheten, Växjö kommun
Foto Mats Samuelsson, Kia Roman, Pelle Wahlgren, Peo Eriksson, Ung Företagsamhet, Mattias Ottosson, Emelie Helldén, Stefan Nilsson
Tryck Davidsons Tryckeri AB, Växjö

Växjö växer

Växjö är ett geografiskt, kommersiellt och kulturellt centrum i södra Sverige och det nav kring vilket Sydostregionen växer och utvecklas. Med närmare 80 000 invånare är Växjö en expanderande universitetsstad med många små och medelstora företag inom en mängd olika branscher. Ur den traditionella verkstadsindustrin har en högteknologisk och kunskapsintensiv industri vuxit fram där flera företag är världsledande inom sina respektive områden.

I Växjö råder ett bra företagsklimat. Sysselsättningen är hög och tillgången till välutbildad arbetskraft är mycket god. Växjö är en av Sveriges mest utbildningsintensiva städer, skolorna är många och universitetet, med sina 15 000 studenter, har en allt starkare näringslivsförankring. I Växjö kommun finns ca 8 000 små och medelstora företag. Dessa företag är viktiga motorer i kommunens utveckling. Näringslivets bredd ger Växjö en stabil struktur som minskar sårbarheten och ökar utvecklingsmöjligheterna inom många branscher.

Växjös näringsliv är känt för att framgångsrikt

skapa hållbar tillväxt och nya arbetstillfällen.

I Växjö verkar småföretagare sida vid sida med stora internationella företag. Starka nätverk, kluster och samarbeten skapar tillväxt och den småländska klurigheten och entreprenörsandan kommer till uttryck i nya livskraftiga företag och verksamheter. Samarbetet mellan universitetet och företagen är väletablerat och näringslivet kännetecknas av variation och innovation. Entreprenörsanda kombineras med spetskunskap inom flera områden som IT, skog och trä, bioenergi, aluminium, tunga fordon, logistik, media och design. Företagsklimatet, samverkan och en bredd av branscher skapar styrka, stabilitet och nya arbetstillfällen.

Växjö och grannkommunerna Alvesta, Uppvindinge, Lessebo och Tingsryd har i stor utsträckning en gemensam arbets- och bostadsmarknad. Varje dag pendlar många människor till jobb och utbildning över kommungränserna. Inom 30 minuter från Växjö bor närmare 130 000 personer som skapar livskraft i ett gemensamt upplevelseutbud i form av handel, kultur, fritid och nöjen. Samverkan över kommungränserna blir allt viktigare inom flera områden.

Att Växjöregionen växer beror på flera faktorer. Arbetsmarknaden är god, andelen nyetableringar är hög, befolkningstillväxten är stabil, arbetslösheten låg, idrotts- och upplevelseutbudet stort, universitetet expanderar och det råder ett gott samarbetsklimat mellan näringsliv, kommun och den högre utbildningen.

VISION

Växjö ska vara ett starkt och attraktivt regioncentrum i norra Europa.

Mål

År 2010 ska Växjö kommun ha:

- minst 82 000 invånare,
- ökat netto med 600 företag, jämfört med 2005
- producerat i genomsnitt 500 bostäder per år, med varierat utbud,
- uppnått 80 % sysselsättningsgrad,
- rankats på tio-bäсталistan när det gäller företagsklimat,
- ökat andelen kvinnor som tagit över eller etablerat företag,
- ytterligare befäst och utvecklat sin roll som utbildnings- och kunskapscentrum.

Detta ska uppnås genom att aktivt stödja det befintliga näringslivet, uppmuntra och samverka i nätverk för att därigenom medverka till utveckling och expansion, attrahera nyetableringar samt stimulera och underlätta nyföretagande och entreprenörskap.

VÄXJÖ IDAG

Arbetsmarknaden i Växjö kännetecknas av många småföretag, hög sysselsättningsgrad och ett välmående företagsklimat. En handfull stora företag är världsledande inom sina områden. Tillgången till kvalificerad kompetens är god inom de flesta branscher.

I Växjö arbetar 78 procent av invånarna mellan 20 och 65 år. Det är betydligt fler än riksgenomsnittet. Statistiken visar också att befolkningen i vår region är friskare, har lägre sjukfrånvaro och

lever längre än i de flesta av landets övriga regioner. Utbildningsnivån i Växjö är hög. I relation till jämförbara städer och andra sydsvenska regioncentrum tillhör Växjö de allra främsta. Exportvärdet från Kronobergs län är högst i landet.

Växjö kommun har mellan åren 1994 och 2006 ökat med 11 708 personer. Under samma period har 4 632 bostäder nyproducerats i kommunen, vilket ger ett genomsnitt av 421 nyproducerade bostäder per år. Detta ger Växjö en särställning inom bostadsproduktionen i Sverige.

STRUKTURFÖRÄNDRINGAR

Under de senaste åren har många arbetstillfällen inom tillverkningsindustrin försvunnit. I Växjö har stora arbetsgivare som MalmQvist, ABB Fläkt, Autoliv Hammarverken, Postterminalen lagt ner sin verksamhet. Dessutom har ICA:s centrallager avvecklat vilket inneburit ändrade förutsättningarna för cirka 700 personer. Växjö arbetar intensivt för att ersätta dessa förlorade arbetstillfällen och kommunen kan visa på en god tillväxttakt trots strukturella förändringar.

De branscher som har ökat mest och där flest arbetstillfällen skapats de senaste tio åren är:

- **Utbildning** – har ökat med 52 procent. Antalet anställda från 1999 till idag har fördubblats. Privata utbildningsföretag och universitetets expansion står för en stor del av ökningen.
- **Företagstjänster** – har ökat med 34 procent. Särskilt har IKT-sektorn (informations- och kommunikationsteknik) ökat kraftigt under perioden. Datakonsult- och dataservicebranschen står för den största och snabbaste ökningen, och medieföretagen har fördubblats under de senaste fem åren.

FAKTA

Sysselsättningen i Växjö 2005-12-31

Handel och transport 20 %

Vård och omsorg 18 %

Finansiell verksamhet och företagstjänster 15 %

Tillverkningsindustrin 13 %

Utbildningssektorn 11 %

■ Handel och transport – har ökat med 11 procent. En stor del av ökningen hänförs till etableringen av tre stora handelscentrum med dagligvaru- och sällanköpshandel. Även tillgången till logistiktjänster har ökat markant.

■ Skog, trä, möbler och design – inom denna sektor har antalet nettoarbetstillfällen ökat markant i regionen.

IVÄXJÖ FINNS TILLVÄXTPOTENTIAL

Ett differentierat näringsliv innebär ett stort och varierat utbud av produkter, tjänster och arbetstillfällen. Att ta tillvara den bredd och styrka som kännetecknar arbetsmarknaden i Växjö är av avgörande betydelse för utvecklingen. En av de viktigaste uppgifterna för fortsatt tillväxt är att aktivt stödja det befintliga näringslivet. Starka, välskötta företag som utvecklas i positiv riktning är en förutsättning för kommunens välbefinnande.

Av särskilt stor vikt är att stödja olika tillväxtprojekt där företagen tillförs kompetens, inspiration och erfarenhet som ger en stabil grund för långsiktig och lönsam tillväxt.

Inom de närmaste åren förväntas följande sektorer ha störst tillväxtpotential:

- Kunskapsintensiva företag, företagsspecifika tjänsteföretag, IT, media, tunga fordon och aluminiumföretag
- FoU – forsknings och utvecklingsföretag
- Trä, skog, möbler och miljö
- Turism och handel
- Transport och logistik

STARKA NÄTVERK SKAPAR FRAMGÅNG

Det är i mötet mellan människor som idéer föds, spirar och växer. Kommunens uppgift är att initiera och samverka i olika nätverk för att skapa goda möjligheter för idéutbyte och därigenom förbättrad konkurrenskraft. Kommunen ska också medverka till att bygga upp nya och effektivisera befintliga nätverk.

I en ständigt pågående dialog med näringslivet tar kommunen tillvara de signaler som kommer från enskilda företag och organisationers företrädare. Därigenom medverkar kommunen till att skapa förutsättningar för tillväxt och goda relationer till näringslivet.

Växjös största nätverk är Expansiva Växjö, där huvudintressenterna är näringslivet i regionen, Växjö kommun, Växjö universitet samt organisationer och föreningar. Arbetet är processinriktat, bygger på allas delaktighet och syftar till att stärka Växjös platsvarumärke som "Europas grönaste stad". Gemensam marknadsföring, aktiva utvecklingsgrupper och ett stort antal konkreta projekt bidrar till ökad tillväxt och attraktionskraft.

Andra prioriterade nätverk är Nätverk Stockholm, Nätverk Öresund, VäxjöVän, Växjöambassadörerna, Baltic-Link och olika nätverk i kommundelarna. När det gäller viktiga branschspecifika nätverk/kluster som kommunen verkar inom kan nämnas Tunga fordon, Möbelriket, Aluminiumriket och Bioenergigruppen. I detta sammanhang har Växjö kommun ett särskilt ansvar för att nybildade Sidéum blir en regional tillväxtkraft.

ENTREPRENÖRSKAP FÖR FRAMTIDEN

Entreprenörskap handlar om allt från att starta egna företag eller projekt till att tillföra sin arbetsplats nya idéer och engagemang. För att uppmuntra sådana aktiviteter i framtiden ska kommunen stimulera entreprenörskap redan i förskolan och grundskolan (F-9) till exempel via redan etablerade koncept som fadderföretag, Snilleblistar, Plankton och Finn Upp.

Genom att arbeta med och stimulera entreprenörskap får Växjö:

- Fler entreprenöriella invånare vilket ger fler potentiella företagare.
- Fler nya företag vilket ger ett mer differentierat och dynamiskt näringsliv.
- Ett gynnsamt entreprenörsklimat vilket behövs för utveckling och tillväxt i befintliga företag.
- Fler entreprenöriella invånare vilket bidrar med kreativitet och nyskapande till alla delar av samhället.

För att kunna arbeta med entreprenörskap i den breda mening som anges här ovan krävs det olika former av insatser:

- Utveckling av entreprenörskap i skolan, framför allt i grundskolan.
- Samarbete med ALMI, Videum Science Park, Nyföretagarcentrum, Rådgivarna, Drivhuset, Ung Företagsamhet, Nätverket SIP, Connect och andra organisationer som arbetar för att stimulera entreprenörskap, nyföretagande och innovationer.
- Riktade insatser för att stimulera kvinnligt företagande.
- Riktade insatser för ta tillvara den resurs som finns hos "nya svenskar".

■ Entreprenörskap liksom "intraprenader" och avknoppningar ska stimuleras i offentlig sektor. Ambitionen är att i ökad utsträckning konkurransutsätta kommunal verksamhet och möjliggöra för fler välfärdsföretag också inom förskola, skola, vård och omsorg.

UTBILDNING OCH KOMPETENS-FÖRSÖRJNING

Ur näringslivssynpunkt är det viktigt med goda utbildningsmöjligheter och ständigt återkommande kompetensutveckling. Det moderna samhället ställer allt högre krav på välutbildad arbetskraft inom alla nivåer. Företagsamma och kunniga individer är grunden för all tillväxt. På gymnasie- och högskolenivå bör utbildningarna genomsyras av entreprenörskap. Eleverna ska lära sig att ta eget ansvar, hitta lösningar och förverkliga idéer.

Växjö är av tradition en skol- och utbildningsstad. Basutbildningarna på grundskolenivå har god kvalitet och utbudet av utbildningsinriktningar och program på gymnasienivå är mycket brett. Gymnasieskolans uppgift är också att erbjuda yrkesförberedande utbildning som ger möjligheter till ett direkt inträde i arbetslivet, som anställd eller egen företagare. När förändringstakten ökar är det därför mycket viktigt att skolan är lyhörd för näringslivets signaler och behov. För att uppnå tillväxt måste företagets behov av kompetens inventeras och mötas med de utbildningar och utvecklingsprogram som efterfrågas eller förväntas efterfrågas.

I framtiden kommer skraddarsydd KY-utbildningar efter företagets behov att bli allt viktigare.

Växjö universitet har spetsområden på hög internationell nivå och cirka 15 000 studenter och fungerar som en viktig drivkraft för hela regionen. Den höga andelen studenter ger också kommunen en kreativ och ungdomlig prägel.

De tusentals utbildade studenter som årligen lämnar universitetet utgör en stor och välutbildad arbetskraftspotential för regionens näringsliv och offentlig verksamhet. Växjö kommun bör arbeta för att denna resurs tas tillvara i än större utsträckning än vad som idag är fallet.

Vid universitetet finns många exempel på forskning som bedrivs i samverkan mellan stat, regionala offentliga aktörer och näringsliv. Det bedrivs forskning som har nationell och internationell betydelse inom bland annat skog och trä, tunga fordon, nya fordonsbränslen ur biomassa,

migration och arbetsmarknad, entreprenörskap samt datavetenskap. Detta är viktiga områden för hela Sydostregionen och det är angeläget att dessa utbildnings- och forskningsinriktningar får goda förutsättningar för fortsatt regional tillväxt.

Växjö kommun har för avsikt att stötta en utveckling där universitetet utvecklas till en föregångare när det gäller kunskapsöverföring, nyttiggörande av kunskap och forskning samt kommersialisering av forskningsresultat.

En resurs för tillväxt är Videum Science Park.

ÖKAD INTERNATIONALISERING

Ett stort antal av kommunens företag verkar internationellt och har etablerade kontakter på flera exportmarknader. Kommunens näringslivsinsatser bör inriktas på de mindre företag eller branscher som är ovana vid export. För att dessa företag ska kunna växa behöver de nå en större marknad än den regionala och nationella. Bristande språkkunskaper, få akademiker i företagen och liten förändringsbenägenhet är faktorer som kan påverka företagen negativt i en sådan internationell strävan. Inom dessa områden kan kommunen via etablerade organisationer som Exportrådet, Swedish American Chamber of Commerce (SACC), Invest in Småland Agency (ISA) med flera bana väg för en större marknad för små och medelstora företag.

Via Euro Info Centre kan företag få hjälp att bättre utnyttja EU-medlemskapet och nå den inre marknaden inom EU.

En resurs som är angelägen att ta tillvara är utbytesstudenterna vid Växjö universitet. Varje år läser cirka 600–700 utländska studenter i Växjö. De senaste fem åren har närmare 3 000 interna-

tionella studenter strömmat igenom utbildningssystemet.

Även de studenter som reser ut från Växjö universitet för att studera i andra länder kan fungera som informationsbärare för regionen.

För att stärka företagets konkurrenskraft på den internationella arenan krävs en lyhördhet för forskning, kunskaps- och teknikutveckling.

Antalet utlandsägda företag i kommunen ökar. Därför är det viktigt att kommunen håller kontakt och skapar en bra relation med dessa ägare.

Så kallade technical visits är något som kommunen bör utveckla. Idag finns ett intresse för sådan verksamhet främst inom sektorer som bioenergi och välfärd. Det är viktigt att verka för en fortsättning av technical visits i båda riktningarna eftersom dessa genererar affärskontakter, export- och affärsmöjligheter.

SOCIAL EKONOMI

Den sociala ekonomin får allt större betydelse för tillväxten, sysselsättningen och välfärden. Allt fler verksamheter utgör en slags buffert mellan renodlat privat företagande och den offentliga sektorn. Verksamheten växer i omfång och betydelse. Inom den sociala ekonomin agerar företag och organisationer i form av föreningar, kooperativ, stiftelser och liknande sammanslutningar. Den sociala ekonomin blir rätt hanterad en brygga för enskilda personer som kan tänka sig att starta eget eller verksamhet tillsammans med andra.

STRATEGISKA SATSNINGAR FÖR ATT ÖKA VÄXJÖREGIONENS ATTRAKTIONSKRAFT

En av kommunens viktigaste uppgifter är att utvidga arbetsmarknadsregionen och öka dess attraktionskraft. Genom att förbättra infrastrukturen, kollektivtrafiken och samarbetet mellan kommunerna kan en större lokal arbetsmarknadsregion skapas, vilket ökar möjligheterna till val av arbets- och bostadsort.

Ett första steg är ett utökat samarbete mellan Alvesta och Växjö där de båda kommunerna bildar en stark nordlig nod i en sydsvensk region. Växjö strävar också efter en större integration med Öresundsregionen och det pågående samarbetet i sydost är mycket viktigt. Inte minst när det gäller behovet av snabbare och bättre tåg- och vägförbindelser samt formerna för ett framtida universitetssamarbete mellan regionens lärosäten.

Växjöregionen konkurrerar idag med alla andra regioner i Europa om att vara en attraktiv region att bo och verka i. Därför måste kommunerna gemensamt arbeta för att öka attraktionskraften. Då kommer också företagans möjligheter att rekrytera medarbetare förbättras, intresset för nyetablering bli större och arbetsmarknaden bli mer flexibel.

Här följer ett antal strategiska satsningar som bedöms som särskilt angelägna för befintliga näringsgrenar och för möjligheterna att skapa och stimulera ökad tillväxt:

- Videum Science Park
- Växjö Logistik Center – Scandinavian Supply Chain AB
- Växjö City Samverkan AB
- Växjö & Co
- World Trade Center

- Sidéum
- Arenastaden
- Medflyttarakademien
- Växjö – Skandinavien's ledande Träcentrum, särskild satsning på CBBT – Centrum för byggande och boende i trä.
- Program för att bygga täta, bra och integrerade kontakter mellan universitet och näringsliv.
- Konsortium kring industriellt byggande med såväl hård- som mjukvara.
- Universitetets förmåga att patentera, licensiera och skapa nya företag.
- Infrastruktursatsningar, väg 23 mot Malmö, motorvägsstandard Växjö – Alvesta, kust till kust-banan, godsterminal Alvesta.
- Nya internationella destinationer från Smaland Airport.
- Kulturprofil som tillväxtfaktor.
- Bygga minst 500 bostäder per år.
- Ny stadsdel Bäckaslöv.
- Satsningar på bioenergi, alternativbränslen och hållbar utveckling.
- Satsningar på ungt entreprenörskap och kvinnors företagande.
- Riktat projekt som ökar invandrarnas möjligheter att nå ut i arbetslivet och som stimulerar till företagande.

PROFILERING AV VÄXJÖ KOMMUNS SEX STÖRSTA TÄTORTER

Kommunens sex största tätorter utanför Växjö: Braås, Gemla, Ingelstad, Lammhult, Rottne och Åryd, är viktiga servicecentra för den omkringliggande landsbygden. Det är viktigt att orterna utvecklar servicenivån och skapar en attraktiv miljö som attraherar invånare, företag och besökare.

Genom att höja attraktiviteten och utveckla tätorternas centrum blir också profilering och marknadsföring ett led i förnyelsearbetet, vilket förväntas bidra till en positiv befolkningsutveckling och ett bra klimat för det lokala näringslivet.

Små fåmansföretag och stora internationella företag präglar näringslivet i de olika tätorterna. Internationella företag som Volvo Construction Equipment AB i Braås, Rottne Industri i Rottne och Carrier Refrigeration i Ingelstad dominerar arbetsmarknaden och bidrar till en omfattande inpendling. Lammhult med företagsklustret Möbelrikt dominerar den nordvästra kommundelen som är internationellt känd för sina designföretag.

NÄRINGSLIVSSERVICE

Näringslivsservice är dörröppnaren in i Växjö kommun för alla som har frågor som rör näringslivet i regionen. Näringslivsservice uppgift är att ge stöd till befintligt näringsliv och medverka till utveckling och expansion, attrahera nyetableringar samt stimulera och underlätta nyföretagande och entreprenörskap. Näringslivsservice har också en funktion som företagslots med erfarenheter, kontakter, resurser och befogenheter i näringslivsfrågor.

Samtliga verksamheter inom kommunen har ett ansvar att stödja och underlätta arbetet, när det gäller näringslivsservice, genom att upprätthålla och verka för professionella kontakter gentemot näringslivet. Kontakterna mellan offentliga aktörer och företagen ska i alla led präglas av omtanke, effektivitet och kostnadsmedvetande.

FÖRANKRINGSPROCESS

Näringslivsprogrammet har arbetats fram utifrån de riktlinjer som finns för kommunens näringslivsservice, samt i överensstämmelse med det utvecklingsprogram som finns för nätverket "Expansiva Växjö". Det näringslivsprogram som tagits fram för perioden 2007–2010 är resultatet av ett aktivt samarbete mellan representanter från olika företag, företagareföreningar, universitet, organisationer, samt Växjö kommun. Programmet har därför en bred förankring hos parter som spelar en viktig roll vid genomförandet. Arbetet med att förverkliga målen bygger på allas ansvar och ett stort engagemang.

Förverkligandet av näringslivsprogrammet kräver att samtliga verksamheter i kommunen – förvaltningar och bolag – kopplar vision och mål till konkreta åtgärder och aktiviteter.

POLICY ATT MÖTA FÖRETAGARE

Kommunens tjänstemän och övriga anställda kan genom en positiv attityd och ett professionellt bemötande skapa ett bra företagsklimat.

- Visa respekt för företagarnas villkor. Försök förstå helheten. Varje enskild tjänsteman har ett ansvar för att skapa ett bra företagsklimat.
- Professionellt mottagande och professionella företagsbesök. Snabb bekräftelse, positivt bemötande, hög tillgänglighet, lyhördhet/öppenhet/flexibilitet. Även ett nej/avslag kan förmedlas i positiv anda. Varje ärende är unikt och kunden ska alltid veta var ärendet ligger och vem som har ansvaret.
- Tydlig, korrekt och saklig information. Vi ger gärna rådgivning utan att bli konsulter.
- Vi har tid avsatt, är väl förberedda och har förmågan att "lyssna in".
- Bra koordination mellan olika aktörer i kommunen. Vi jobbar effektivt och samarbetar över förvaltnings- och enhetsgränser. Vi släpper inte företaget!
- Ödmjukhet inför myndighetsrollen.
- Inte lova mer än vi kan hålla.
- Återkoppling! Uppföljning! Avsluta alltid positivt!

Växjö kommuns företagslotsar, från vänster: Anna Sjödahl, Jan Söderström, Kristina Burström, Britt-Marie Svensson och Thomas Karlsson.

Vi vill ge dig Sveriges bästa näringslivsservice!

Därför hjälper vi dig i frågor som rör bland annat:

- **Etablering** – city, väster, öster, norr eller söder?
Vi är din guide och tipsar om mark och lediga lokaler.
Vi följer med och visar.
- **Expansion** – växtvärk?
Vi har kanske alternativen.
- **Utveckling** – våga satsa?
Vi är ditt bollplank.
- **Omlokalisering** – dags för nytt läge?
Kolla läget med oss.
- **Myndighetskontakter** – snårskog?
Vi lotsar dig till rätt nyckelpersoner.
- **Dörröppnare** – stor eller liten fråga?
Boende, barnomsorg, skolor, medflyttarservice
med mera. Vi tar gärna diskussionen.